

NAPREJ

Glasiló jugoslovanske socialno demokratične stranke.

Izhaja razen nedelj in praznikov vsak dan popoldne.

Uredništvo in upravljanje v Ljubljani, Frančiškanska ulica šte. 6, I. nadst. Učiteljska tiskarna.

Naročnina: po pošti s dostavljanjem na dom za celo leto K 42.—, za pol leta K 21.—, za četr štiri leta K 10.50, za mesec K 3.50. Za Nemčijo celo leto K 46, za ostalo tujino in Ameriko K 54.

Inserati: Enostopna peti vrstica 30 v; pogojen prostor K 1.—; razglašeni in poslani vrstica po 60 v; večkratne objave po dogovornu primeren popust.

Reklamacije za list se poštnine proste.

Posamezna številka 20 vinarjev.

Pismo iz Prage.

27. I. 1919.

Dolgo vam že nisem ničesar poročal... Pa ni časa... Dela je vse preveč in tudi pošta ni prav nič redna. To vidite menda že pri dohajanju listov samih. Danes sem se vendar enkrat odločil in si vzel čas, da vam kaj napišem. Poročal vam bom o govoru posl. sodruha Bechyně, ker je oni zelo zanimiv. Ob začetku svojega govora je bičal vladu, zahteval češkoslovaško socialistično republiko in končal med karakterističnimi kontroverzi svoj »odkritosrčni socialistični govor« takole:

Poslanec Bechyně: Odkritosrčno izjavljam: Naš cilj je popolna izprememba današnjega gospodarskega in političnega reda v socialistični red. (Klic: kolektivismus.) Hočemo socialistično republiko, ne le ljudsko. (Izvrstno! Tako je prav! Ploskanje.) Gospod tovariš Viktor Dyk, ki mi je povedal s posredovanjem »Narodnih Listov«, da ne soglašate z menoj — kar pomeni ravno toliko, da jaz z njim ne soglašam — ta je zaklical nedavno v tej dvorani: »Da, ljudsko republiko že, a socialistične nikdar«. To je gospodje, pravzaprav tista stvar, da mi pri vas nikdar ne vemo, pri čem da smo. Slišimo le vaš odklanjajoči: ne in vaš pritrjujoči: da. Vedno nam govorite o socialni pravičnosti in socialnih reformah, toda nikoli vas ne vidimo pri kakem delu, slišimo vas le kritizirati socializem in dvomiti. (Medklic: In glasovati!) O gospodarskem in socialističnem redu še nismo glasovali, če se pa pridružite nam na levi, potem pa: pozdravljeni! Kajti mi imamo svoje drugačne izkušnje. Želel bi si, da bi stal na strani delavcev cel narod ter da bi za njihove pravične zahteve delali vsi sloji zajedno. Danes nimamo več orih časov, ko so se borili delavci in cel proletarijat z njimi, le za koščke pravice. Če začnemo boj za svoj ideal nove svetovne družbe, se ne bojujemo le za osemurni delavnik, ki je sicer že samobesni ogromna svetovna revolucija, ampak se bojujemo za celi novi socialistični red. (Pohvala. Medklici posl. Dyka.)

Posl. Bechyně: Gospod Viktor Dyk, tudi vam bom rekel nekaj. Tu ste nedavno rekel: ljudsko republiko že, a socialistične nikdar!

Posl. Dyk: Želite, da vam to razložim? Socialistična republika sloni na razrednem boju, in tega jaz odklanjam. Pravim: če zmaga ta ali oni razred, bo zmagala krivica.

Posl. Bechyně: Nikdar. Socialistična republika ne sloni na razrednem boju. Socialistična republika bo prva država na svetu, ki odstrani vse razrede, in tudi razredni boj. Vi, gospod Dyk, ste napisal knjigo verzov, v kojih govorite o »negotovih dnevih, ki morejo vse dati, obenem pa tudi vse vzeti.« Takrat ste bil govoril le o celotnem narodu. Hotel sem navesti te verzove v oni dobi, ko se nahaja v enakem duševnem razpoloženju ves delavski razred, kot tedaj narod. Tudi on meni, da se nahaja »v negotovih dnevih, ki morejo vse dati, pa tudi vse vzeti.« Prosim torej, ne čudite se, če prihaja sedaj naravnost iz globine naroda ta ljudski velikan, ko razbija vse ovire in zahteva, da se tudi njega pripusti, da pripomore tudi on izvojevati to drugo svobodo, svobodo človeka, svobodo dela, ko je bila izvojevana za celotni narod politična svoboda. (Burno pritrjevanje.)

Posl. Dyk: Tu pa pojdemo z vami!

Posl. Bechyně: Češko buržoazijo razumem vse predobro.

Posl. Dyk: Kje pa je ta buržoazija? Gospod tovariš, mi smo vam rekli, da se ne prištevamo k buržoaziji.

Posl. Stránský: Machar, Herben in Mareš, to je buržoazija? (Vpitje, predsednik zvoní.)

Posl. Bechyně: Gospodje dovolite: kdor pozna socialistično teorijo, ta uči, komu pravimo mi buržoazija. Buržoa, meščan, to ni psovka, ampak ekonomična kategorija. To je ljudski razred, ki poseduje produkcijska sredstva, ki ima veleposestva, tovarne, plavže, rudnike, banke, veletrgovino v svoji posesti. To je buržoazija.

Posl. Vanek: In živi od tujega dela. (Hrup.)

Posl. Dyk: Jaz torej nisem buržoa?

Posl. Bechyně: Dovolite, buržoazija ima veliko množino ideologičnih ujetnikov, ki gredo zanjo, ki delajo zanjo, dasi ne spadajo tja. (Izborni!)

Posl. Vanek: Izvrstno povedano!

Posl. Stránský: S čim pa držite te ujetnike?

Posl. Bechyně: Mogoče je to tradicija, mogoče nezadostno razumevanje, mogoče razni predsodki.

Posl. Stránský: Torej neumnost? (Veselost.)

Posl. Bechyně: Če bi hotel nazvati stvar s pravim imenom, ne vem zato pravega izraza. (Veselost in pohvala na levi. Hrup. Buržoazni poslanci se vznemirjajo.)

Posl. Bechyně: Gospodje, saj nismo tukaj, da bi se prilizovali eden drugemu, ali si pravili zaupno neprijetne stvari. Vi ste se med seboj prepirali, kaj da je to buržoazija, jaz sem pa to povedal. Sedaj smo si menda na jasnem. (Novi hrup in nemir. Razni medklici.)

Posl. Stránský: Kako more biti posestnik veleposestva član socialističnega bloka.

Posl. Bechyně: Razložil vam bom to. Socializem ni le politično in gospodarsko gibanje proletarijata, ampak je tudi svetovno in življenjsko prepričanje, in more se zgoditi, da se najdejo tudi med bogatimi ljudmi posamezniki, ki se ne klanjajo pred zlatim teletom, ampak so se priklopili raje bojujočemu delu našega naroda. (Protesti na desnici. Hrup. Predsednik zvoní. Burna pohvala na levi.) Gospodje, ta burja v steklenici vode me je iznova prepričala, kakšno da je vaše razmerje napram socialistom (Izborni! Pohvala na levi.) in kakšno stališče zavzimate k stvarim, ki jih jemlje polovica naroda za tragično-vážne. Češko buržoazijo zelo dobro razumem in poznam. Ona še doslej ni imela svoje države, kot jo je imela n. pr. nemška, francoska in druge. Sedaj se nam zdi, da ima to državo.

Posl. Jonaš: Vi jo imate z nami vred!

Posl. Bechyně: Dá, pa vendar, če bi nam blagovolili to dovoliti, gospoda; izprosil bi si jo že! (Veselost!) Naša buržoazija ni imela doslej priložnosti, da bi vodila veliko armado, da bi uveljavila sebe in svoje otroke v državni in svetovni politiki, da bi se uveljavila popolnoma na polju veleposestva, velikih bank, veleindustrije, da bi mogla voditi in ustanavljati velikanska milijardna podjetja itd. Zelo dobro razumem, ja vidi naša buržoazija danes svojo veliko in boljšo bodočnost ravno na teh poljih.

Posl. Malypetr: Tega pa ne vem...

Posl. Bechyně: Gospod tovariš Malypetre, vi ste tak dober človek, vam tega ne očitam. (Veselost.) Naša buržoazija to popolnoma gotovo sanja. A to je psihološka situacija, ki daje voljo stopati čez vse do »močnih poedincev«. Naša buržoazija hoče delati in živeti enako, kot delajo to meščani v ostalih kapitalističnih državah. Hoče postati državnik, bančir, veleindustrijalec, veletrgovec, vojskovodja, torej z eno besedo, postati hoče mlad razred, ki še nima vsega, a hoče vse dobiti. Razumem vas. Ali prosim vas, da tudi vi razumete oni drugi del naroda. Ta zatirani in izkoriščani

del ve že v tretji, v četrti generaciji, kaj pomeni zanj oni »močni poedinec«. Gospoda, ta že ve, kaj pomeni zanj v socialnem oziru močna, velika banka velepodjetje, ki je v rokah zasebnika: skratka ona ve, kaj pomenja zanje zasebno kapitalistično podjetje. (Medklic: Jettiko!) Razumite me vendar, da ta razred izkoriščanih čuti, da je čas, ko more vreči raz svoje roke svoje okove. Razumite vendar, kako je to nekaj naravnega, kakšen moralni patos tiči v tem, ko hoče udariti ta razred iz te teme, iz tega tlačenja iz te bede in lakote ven, ko hoče osvoboditi samega sebe in s tem tudi cel narod. (Soglašanje in burna pohvala na levi.) Nam ne zadoščajo vaši vzdih, vaše stokanje o socialni pravičnosti in reformah, ko bi imeli pri tem najraje, da se ohrani ves kapitalistični red!

Posl. Dyk: Mogoče se pa vendar zedinimo.

Posl. Bechyně: Tudi jaz upam na to, gospod tovariš. Ko stopijo pred vas vsa ta vprašanja poljudno in v ostri jasnosti, se menda odločite. In tedaj bodo sprevideli šele mnogi med narodom, kje dá je njih edino pravo in od narave določeno mesto. (Izvrstno! Burna pohvala.) Vedno slišimo od vas, nedavno je rekel to gospod ministrski predsednik, da večina naroda ni socialistična. To bomo videli pri volitvah. Toda nekaj moremo reči že danes: Večina naroda ni kapitalistična. (Izborni!) Večina naroda nima interesov na tem, da se ohrani kapitalistični režim. Nasprotno, večini naroda — in to niso le delavci, to je tudi del našega uradništva, to je velika večina naše inteligence in velik del naših poljedelcev — bo koristilo, da se odstrani, da se poruši kapitalistični red povsod, da se povsod zlomi tiranija kapitala. (Izborni! Pohvala.)

Tako je končal sodrug Bechyně svoj govor. Kakor je udarjal s svojimi besedami po češki buržoaziji, enako veljajo oni udarci tudi za slovensko in obenem jugoslovansko buržoazijo, jugoslovanski kapital.

Prihodnjik kaj več, če bo čas... Pozdrav!
H.

S konference soc. dem. stranke Hrvatske in Slavonije

v Zagrebu, dno 26., 27. in 28. januarja.

Prvi dan.

Konferenco je otvoril predsednik Akcijskega odbora sodrug Bukšeg. Pozdravlja vse prisotne in omenja zmožnost vsled prevrata v Rusiji in naglašá, naj se raznolikosti mišljenja, ki so nastale vsled tega ne poostrijo. Konferenci prisostvujejo tudi predstavniki soc. demokracije v Srbiji, sodruga Lapčević in dr. Filipović, iz Bosne pa Jakšič in Krekić. Sestavi se enoglasno sledeči odbor: Predsedniki: Bukšeg, Bubić, Kotur. Zapisničarji: Berborović, Cvrtić, Majder. Verifikacijski odbor: Matačić, Topol, Buntak, Javornik, Kokolj, Srbiljnović, Tajkov. Nato je povzel besedo sodrug Lapčević. Izraža svoje veselje nad tesnimi in itimnimi zvezam srbske in hrvatske soc. dem., ki datirajo že od leta 1874. sem, po najgenialnejšem balkanskem socialistu Markoviću in posebno še od leta 1894. Omenja težek položaj soc. dem. vsled 7letne vojske, žalostno usodo proletarijata med vojsko, ki je grozno trpel pod jarmom kapitalizma, vojske, epidemij, posebno še po avstro-madžarski okupaciji, in ki je umiral gladu, kar ga ni bilo interniranega. Slika strašne posledice, ki so nastale vsled tega. Naglašá posebno nujnost združenja vseh soc. dem. partij, ki obstojajo in izraža upanje, da postane soc. dem. v najkrajšem času moralno in številno tako močna, da stopi v plodonosen boj. Revolucionarni jugoslovanski proletarijat se mora zjediniti na podlagi neprestanega in nepomirljivega razrednega boja, osvajanja politične moči in diktature proletarijata. Žrtve proletarijata se ne morejo poravnati samo z narodnim ujedinenjem in mirovnimi dogovori, temveč edino s temeljitim preobraženjem obstoječega družabnega reda. Silna nemoralna, ki jo je povzročila vojska, se ne bo dala

8. do pol 9. štev. 1801 do 2000, od pol 9. do 9. štev. 2001 do 2200, od 9. do pol 10. štev. 2201 do 2400, od pol 10. do 10. štev. 2401 do konca.

Raztopljen jedilni loj za 3. okraj. Mestna aprovizacija bo oddajala loj za tretji okraj v sredo, dne 5. t. m. pri Mühleisnu. Določen je tale red: od 8. do 9. štev. 1 do 300, od 9. do 10. štev. 301 do 600, od 10. do 11. štev. 601 do konca. Vsaka stranka dobi po pol kilograma jedilnega loja, kilogram stane 12 K.

Raztopljen jedilni loj za 4. okraj. Mestna aprovizacija bo oddajala loj za četrti okraj v sredo, dne 5. t. m., pri Mühleisnu. Določen je tale red: popoldne od 2. do 3. štev. 1 do 400, od 3. do 4. štev. 401 do 800, od 4. do 5. štev. 801 do konca. Vsaka stranka dobi po pol kilograma jedilnega loja, kilogram stane 12 K.

Mast za 5. okraj. Mestna aprovizacija bo oddajala mast za peti okraj na rumena nakazila

za mast v črte, dne 6. t. m., pri Mühleisnu. Določena je ta-le red: od 8. do 9. štev. 1 do 180, od 9. do 10. štev. 181 do 360, od 10. do 11. štev. 361 do 540; popoldne od 2. do 3. štev. 541 do 720, od 3. do 4. štev. 721 do 900, od 4. do 5. štev. 901 do konca. Stranka dobi za vsako osebo po 40 dkg. Kilogram stane 25 K.

Izkaznice za sladkor se bodo izdajale v četrtek pri vseh krušnih komisijah.

Cena sladkorju. Kilogram sladkorja stane v trgovinah do preklica 3 K 40 v. ker je na poti skozi nemško Avstrijo izginilo veliko sladkorja, katerega mora sladkorna centrala plačati, ker Čehi ne prevzamejo nobene škode za izgubo sladkorja med vožnjo.

Nasoljene kumarce na rumene izkaznice D. Stranke z izkaznicami ubožne akcije, zaznamovanimi s crko D, dobe kumarce v sredo, dne 5. t. m. pri Mühleisnu. Določen je tale red: do-

polodne od 8. do 9. štev. 1 do 180, od 9. do 10. štev. 181 do 360, od 10. do 11. štev. 361 do konca. Stranka dobi po pol kilograma na osebo, kar stane 30 vinarjev.

IZJAVA.

Na shodu žolte organizacije železničarjev, ki se je vršil v nedeljo popoldne v »Unionu«, je predsednik »Zveze«, g. Držič, sporočil shodu, da sem bil posebno jaz povabljen na ta shod. Ta trditev je podla laž, ker mene še do danes ni nihče vabil. **Jožef Kopač.**

Izdajatelj in odgovorni urednik
Josip Petecan.

Tisk »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani.

St. 846.

Razglas.

Jugoslovanska tovarna za milo v Spodnji Šiški
ima

večjo množino milnega blaga. To blago se bo oddajalo poslej franko tovarna po naslednjih cenah:

20 %	pralno milo v kos. po 100 g, kom. po	—40 K
30	" " " " " " " " " " " "	—60 K
30	" " " " " " " " " " " "	—120 K
38-40	" toaletno " " " " " " " " " "	2-50 K
66	" milo za britje " " " " " " " " " "	2-50 K
10	" milni prašek " " " " " " " " " "	2-50 K

Pri naročbah istega milnega blaga v celih zabojih se dovoljuje znaten popust in se v tem slučaju oddajajo milni izdelki franko tovarna po naslednjih cenah:

20 %	pralno milo v kos. po 100 g, kom. po	—30 K
30	" " " " " " " " " " " "	—45 K
30	" " " " " " " " " " " "	—90 K
38-40	" toaletno " " " " " " " " " "	1-80 K
66	" milo za britje " " " " " " " " " "	1-40 K
10	" milni prašek " " " " " " " " " "	2-50 K

Blago se mora plačati naprej, ker se razpošilja sicer le proti povzetju.

Naročila je nasloviti na **Jugoslovansko tovarno za milo v Spodnji Šiški.**

V Ljubljani, dne 20. januarja 1919.

Poverjenik za javna dela in obrt:

Inž. V. Remec, i. r.

Valentin Brezar, izdelovalec gornjih delov čevljev,

se c. g. čevljarjem vljudno priporoča za delo. Dela začasno pri g. Prešern-u, Spodnja Šiška,

Celovška cesta št. 82.

Čevlji tovarne
Peter Kozina & Ko.

iz najfinejšega ševro- boks- in lak-usnja z usnatimi po- plati se dobe po dnevnih cenah.

Trpežni zimski

iz fine teletine z gumijastimi pod- plati po K 85.— za moške, K 73.— za ženske.

V zalogi Ljubljana na Bregu.

Splošno kreditno društvo v Ljubljani,

registrovana zadruga z omejeno zavezo

sprejema **hranilne vloge** vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 5. ure popoldne, v sobotah in dnevih pred prazniki pa od 8. do 1. ure popoldan in jih obrestuje po čistih

≡ **3 %** ≡

Rentni davek plača društvo iz svojega. Obresti se kapitalizirajo polletno. Večje in nestalne vloge se obrestujejo po dogovoru.

Posojila daje svojim zadružnikom proti vknjižbi, na osebni kredit proti poroštvu ali zastavi vrednostnih papirjev. Menice se eskomptujejo bo bančni obrestni meri.

Stanje vlog je bilo koncem leta 1918 1½ milijonov kron.

Rezervni zakladi znašajo okoli nad 50.000 K.

Otvoritev krojaške delavnice.

Naznanjam p. n. občinstvu, da sem otvoril

v **Spodnji Šiški, Celovška cesta št. 22**

delavnico za moške in ženske obleke.

Izdelovalci moških in ženskih oblek so prvovrstne delavne moči pod nadzorstvom izbornega krojitelja, ki je bil že po vseh večjih mestih na Francoskem in v Belgiji z uspehom zaposlen.

Možno mi bo vse vsled tega najizbranejši naročnike za zmerno ceno v polno zadovoljstvo postreči in prevzamem vso garancijo za strogo po meri napravljena dela.

Upam, da me bo slavno občinstvo pri mojem mladem pričetku najizdatneje z naročili podpiralo in belježim z velespoštovanjem

Pavel Jemc, krojaški mojster.

— Delniška glavica —
K 15.000.000.

Sprejema vloge na knji-
žice in tekoči račun proti
ugodnemu obrestovanju.

Ljubljanska kreditna banka

v Ljubljani.

Poslovnica razredne loterije.

Podružnice: Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju in Mariboru.

Rezervni fond i okroglo
K 4.000.000.

Kupuje in prodaja vse vrste
vrednostnih papirjev, financira
erarične dobave in dovoljuje
— aprovizacijske kredite —